Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001779

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 19-05-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ КНУКіМ № 27-а від 17.07.2025 року

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чумак Євгеній Сергійович
2. Yevhenii Chumak

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 029

Назва наукової спеціальності: Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Дата захисту: 27-06-2025

Спеціальність за освітою: Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9190

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 13.31.22.11, 13.31.13

Тема дисертації:

1. Інформаційні ресурси публічних бібліотек України в умовах цифровізації

2. Information resources of public libraries of Ukraine in conditions of digitization

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено дослідженню інформаційних ресурсів публічних бібліотек України в умовах цифровізації. Досягнення поставленої мети визначило вирішення таких завдань: розкрити стан наукового розроблення проблеми та джерельну базу дослідження; визначити сутність і зміст поняття «бібліотечно-інформаційний ресурс в умовах цифровізації»; виявити сучасні тенденції формування національного інформаційного простору; з'ясувати місце інформаційно-комунікаційних технологій в організації ресурсів публічними бібліотеками України; проаналізувати публічну бібліотеку України як мультифункціональний центр громади; визначити пріоритетні напрями удосконалення інформаційних ресурсів публічних бібліотек в умовах цифровізації. Об'єктом дослідження є інформаційні ресурси публічних бібліотек України, предметом – особливості формування інформаційних ресурсів публічних бібліотек України в умовах цифровізації. Проаналізовано стан наукового розроблення теми щодо діяльності бібліотек України в умовах інформатизації та цифровізації, представлено систематизовану джерельну базу еволюції уявлень про сформовані інформаційні ресурси публічними бібліотеками України, теоретико-методологічні засади та

уточнено поняттєво-категорійний апарат дисертації. Встановлено, що питання розбудови українського інформаційного середовища, електронних ресурсів та їхнього місця у системі комунікацій постійно перебуває у полі зору фахівців Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Також важливим джерелом дослідження стали вебсайти національних, державних, обласних універсальних наукових бібліотек України, центральних бібліотек централізованих бібліотечних систем тощо. Під поняттям «бібліотечно-інформаційний ресурс в умовах цифровізації» ми розуміємо організований комплекс джерел інформації та інформаційних послуг, які публічні бібліотеки надають своїм користувачам в електронній формі. Складниками бібліотечно-інформаційного ресурсу є власний оцифрований фонд бібліотеки, що виступає головною частиною, а також віддалені джерела інформації та дистанційні послуги, які надає книгозбірня своїм користувачам. Провідною метою інтеграції бібліотечно-інформаційних ресурсів є забезпечення рівного доступу до інформації для всіх користувачів, незалежно від їхнього статусу, місця перебування, у будь-який час 24/7. Ця ідея реалізується українськими публічними бібліотеками на таких рівнях: організаційно-технологічному, фізичному, логічному, просторовому. Для розв'язання поставлених завдань на різних етапах дослідження було використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів, зокрема аналізу і синтезу, індукції і дедукції, термінологічний, порівняння, опису, компаративний, соціологічний. Серед принципів методології пізнання, на яких базується дослідження, встановлено принципи єдності теорії і практики, визначеності, конкретності, підпорядкованості, розвитку та об'єктивності. Доведено, що запровадження інформаційно-комунікаційних технологій у діяльність публічних бібліотек призвело до вирішення внутрішніх технологічних завдань, створення клієнтоорієнтованих та сервісних технологій обслуговування, генерації власних інформаційних продуктів і послуг, забезпечення доступу до ліцензійних ресурсів. Все це стало можливим із широким впровадженням технічних засобів і програмних технологій. Встановлено, що до перспективних сучасних технологій, які визначають перспективи розвитку засобів інформаційно-комунікаційного забезпечення, фахівці відносять мобільні технології, цифрові ресурси, штучний інтелект, сенсорні інтерфейси, візуалізацію даних. Визначено, що діяльність публічних бібліотек у межах корпоративних проєктів є найпродуктивнішою на цьому етапі для формування і використання спільних інформаційних ресурсів із метою якнайповнішого задоволення соціальних, культурних, наукових, пізнавальних тощо потреб користувачів, а також раціонального використання трудових і матеріальних ресурсів книгозбірень. З'ясовано, що вирізняється три групи проєктів, в яких беруть участь публічні бібліотеки: мегапроєкти, мультипроєкти і монопроєкти. Мегапроєкти – це цільові програми розвитку культури на державному та регіональному рівнях. Мультипроєкти – це комплексні програми, що формуються в бібліотечній сфері на рівні міст і громад. Монопроєкти здійснюються на рівні окремої бібліотеки. Саме монопроєкти вирізняються великою різноманітністю.
Ключові слова: бібліотечно-інформаційна сфера, бібліотечно-інформаційні ресурси, воєнний стан, електронна бібліотека, електронна виставка, інформаційно-комунікаційні технології, корпоративний проєкт, напрями діяльності бібліотек, публічна бібліотека, цифровізація.

2. The dissertation is devoted to the research of information resources of public libraries of Ukraine in the conditions of digitization. Achieving the goal determined the solution of the following tasks: to reveal the state of scientific development of the problem and the source base of the study; to determine the essence and content of the concept of "library and information resource in the conditions of digitalization"; to reveal modern trends in the formation of the national information space; to clarify the place of information and communication technologies in the organization of resources by public libraries of Ukraine; to analyze the public library of Ukraine as a multifunctional community center; to determine priority areas for improving the information resources of public libraries in the conditions of digitalization. The object of the study is the information resources of public libraries of Ukraine; the subject is the features of the formation of information resources of public libraries of Ukraine in the conditions of digitalization. It has been established that the issue of developing the Ukrainian information environment, electronic resources and their place in the communications system is in the field of view of specialists of the Vernadskyi National Library of Ukraine. Also an important source of research are the websites of national, state, regional universal scientific libraries of Ukraine, central libraries of centralized library systems, etc.

By the concept of “library and information resource in the context of digitalization” we mean an organized complex of information sources and information services that public libraries provide to their users in electronic form. The components of a library and information resource are the library's own digitized collection, which is the main part, as well as remote information sources and remote services that the book collection provides to its users. The main goal of integrating library and information resources is to ensure equal access to information for all users, regardless of their status, location, at any time 24/7. This idea is implemented by libraries at the following levels: organizational and technological, physical, logical, spatial. Digitization has significantly strengthened traditional library functions, and the organization of knowledge in a library format is characterized by a rapid increase in the array of structured electronic information resources. Electronic library and information resources are an intangible set of information that is collected, processed and stored on library servers, transmitted using electronic, network or software tools, always operate online and are used to increase the efficiency of library and information services for the information needs of society. The transition to new technologies and the radical modernization of all library processes have already led to the use of fundamentally new opportunities for accessing information regardless of the time and location of both the document and the user. Public libraries currently form the following types of electronic information resources: electronic catalogs; full-text databases; electronic collections of text analogues of printed publications; collections of digitized publications; electronic documents that have no printed analogues; electronic publications of audio and video information; multimedia products. The third section focuses on electronic libraries, which are created on the websites of Ukrainian public book collections and are complex information systems whose task is to accumulate, store and effectively use documents presented in electronic form to solve educational, scientific and reference tasks aimed at satisfying user needs for information and leisure. It was found that there are three groups of projects in which libraries participate: megaprojects, multiprojects and monoprojects. Megaprojects are targeted programs for the development of culture at the state or regional levels. Multiprojects are complex programs that are formed in the library sector at the level of cities and communities. Monoprojects are implemented at the level of an individual library. It is monoprojects that are distinguished by their great diversity. Keywords: library and information sphere, library and information resources, martial law, electronic library, electronic exhibition, information and communication technologies, corporate project, areas of library activity, public library, digitalization.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Чумак Є. Трансформація інформаційних ресурсів публічних бібліотек України в сучасних умовах. Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. 2022. № 10. С. 36–48.
- 2. Чумак Є. Інтеграція ресурсів публічних бібліотек України через формування корпоративних електронних каталогів. Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : зб. наук. пр. Київ, 2022. Вип. 66. С. 228–236.
- 3. Чумак Є. Електронні бібліотеки як вагомий складник національного інформаційного простору України. Вісник Книжкової палати. 2023. № 5. С. 16–23.
- 4. Чумак Є. С. Цифровізація бібліотек: нові перспективи розвитку. Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку гуманітарних наук у сучасному соціокультурному просторі : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. аспірантів, здобувачів, магістрів. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2022. С. 139–141.

- 5. Чумак Є. С. Бібліотека як мультифункціональний медіацентр громади. Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку гуманітарних наук у сучасному соціокультурному просторі : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. аспірантів, здобувачів, магістрів. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2023. С. 255–258.
- 6. Чумак Є. С. Сучасні медіапрактики в роботі українських бібліотек з молоддю. Філософія культурно-мистецької освіти : матеріали II Всеукр. наук. конф. (Київ, 24 березня 2023 р.). Київ, 2023. С. 205–208.
- 7. Чумак Є. С. Бібліотека як сучасний центр цифрових технологій та бібліотечного сервісу. Бібліотека. Люди. Війна. Втрати і звершення : зб. тез і повідомлень Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 8 листоп. 2023 р.) / М-во культури та інформ. політики України, Нац. іст. б-ка України, Ін-т історії України НАН України, Центр дослідження історико-культурної спадщини України, Нац. спілка краєзнавців України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, кафедра інформ. технологій; ред. кол.: А. Скорохватова (голова), Н. Волошінська, Т. Спанчак, О. Михайлова, Р. Маньковська, Т. Новальська, О. Покропивна, М. Цінська. Київ, 2023. С. 370–373.
- 8. Чумак Є. С. Цифрові технології в культурно-мистецьких проєктах бібліотек. Філософія культурно-мистецької освіти : матеріали III Всеукр. наук. конф. (Київ, 28 березня 2024 р.). Київ, 2024. С. 132–135.
- 9. Чумак Є. С. Віртуальна виставка як інформаційний ресурс бібліотеки. Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі : зб. матеріалів Сьомої міжнар. наук. конф. (Київ, 23–25 травня 2024 р.) / упоряд. Н. І. Кобижча, М. М. Цілина. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2024. С. 145–146.
- 10. Чумак Є. С. Інформаційно-комунікаційні технології у діяльності сучасних публічних бібліотек України. Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку : матер. міжнар. наук. конф., присвяч. 95-річчю ХДАК (21–22 листоп. 2024 р.) У 2 ч. Ч. 1 / Харків. держ. акад. культури ; [під ред. доц. Н. Рябухи та ін.]. Харків : ХДАК, 2024. С. 178–179.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0118U100212; 0124U001231

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Касьян Владислав Володимирович

2. Vladyslav Kasyan

Кваліфікація: к. філос. н., доц., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0539-4531

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Клименко Оксана Зіновіївна

2. Oksana Klymenko

Кваліфікація: к. і. н., доц., 27.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4821-8503

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Код за ЄДРПОУ: 05417058

Місцезнаходження: проспект Голосіївський, буд. 3, Київ, 03039, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кунанець Наталія Едуардівна

2. Nataliia Kunanets

Кваліфікація: д. соц. ком., професор, 27.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3007-2462

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Горбань Юрій Іванович

2. Yurii Horban

Кваліфікація: к. культ., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5837-4409

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Прокопенко Людмила Іванівна
2. Liudmyla Prokopenko

Кваліфікація: к. культ., доц., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0657-4550

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Салата Галина Володимирівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Салата Галина Володимирівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Крилова Оксана Сергіївна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна